

Skötselområde: Viggan

Kräftskötselområdet: Viggan, omfattar sjön Viggens ca 27 km² stora avrinningsområde. Sjöarna ligger i Hedemora kommun (karta 1). Området utgörs av Viggens fvf. Fiskerättsägarna i området har gått samman och bildat ett kräftskötselområde för att återskapa, bevara och förbättra de bestånd av flodkräftor (*Astacus astacus*) som finns/har funnits i området. Det förekommer för närvarande flodkräftor i Viggan men utvecklingen har varit negativ sedan 1980-talet. Kräftpesten har aldrig drabbat området.

Kräftfisket ingår inte i fvf:s stadgar. Kräftfisket har en lång historia i området och har varit ett viktigt inslag i folklivet under augusti månad. Det finns en stor önskan i området att återskapa den tidigare så goda flodkräftbestånden. 2009 har man tyvärr upptäckt illegalt utplanterade signalkräftor i ett av få tillflöden till Viggensjöarna, Stora Dammsjön. Så länge signalkräftorna endast förekommer i Stora Dammsjön bedöms dessa inte utgöra ett direkt hot mot Viggensjöarna, det absolut största hotet är att någon flyttar signalkräftorna från Stora Dammsjön till Viggensjöarna.

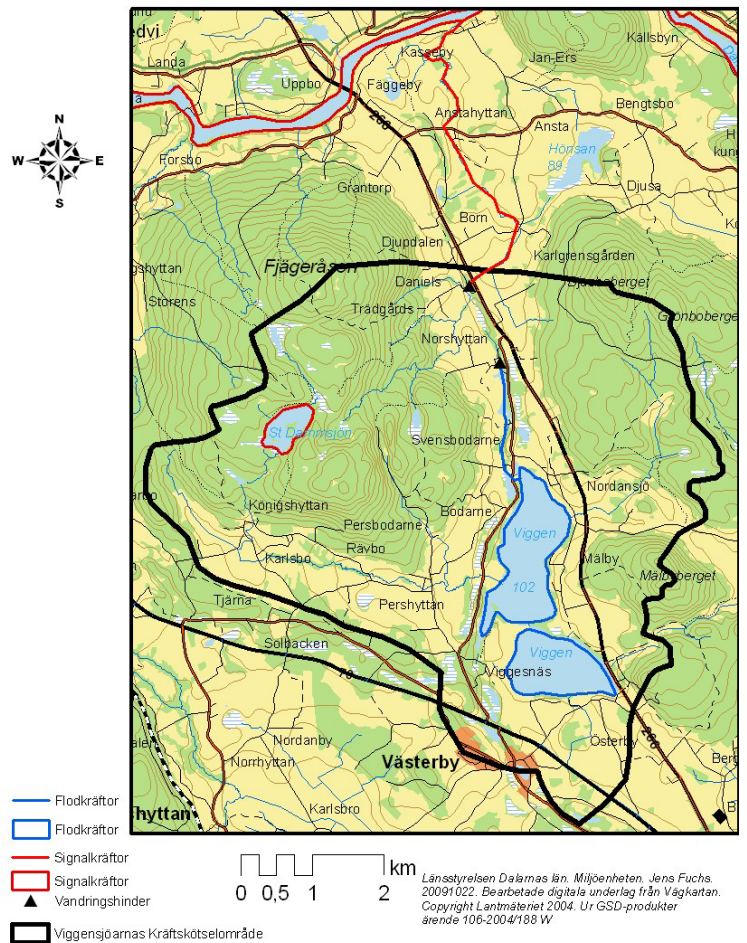
Närmast kända signalkräftbestånd

De närmsta kända lokalerna där signalkräftor förekommer är vid Stora Dammsjön vilken mynnar i Norra Viggan. Sommaren 2009 uppmärksammades att det skett en illegal utplantering av signalkräftor i Stora Dammsjön. Bäckan som förbinder Stora Dammsjön och Norra Viggan är ca 7 km. Kräftpesten kan inte av egen kraft transporteras via bäcken till Norra Viggan och där smitta flodkräftbeståndet. Dessutom går bäcken torr under torrare perioder vilket hindrar en teoretisk spridning av signalkräftor från Stora Dammsjön och nedströms. Under 2009 provfiskades Stora Dammsjön. Signalkräftor var lokalt fördelade till den nordöstra delen av sjön, vid inflödet.

2006 påvisades signalkräftor vid ett elfiske i Anstaån mellan kvarndammen och väg 266. Signalkräftor påträffades dessutom nedströms vid Anstahyttan.

Risken för spridning av kräftpest till skötselområdet

Den största risken för spridning av kräftpest till Viggensjöarna är via illegal utplantering av signalkräftor. Smittan kan med stor sannolikhet inte av egen kraft nå Viggensjöarna via Stora Dammsjön eller Ansta-

ån. Den absolut största risken för smittspridning är att någon flyttar signalkräftor från Stora Dammsjön till Viggensjöarna eller flyttar dem uppströms från Anstaån förbi vandringshindret vid "Daniels".

Foto: Tomas Jansson, Hushållningsällskapet

Målsättningen för skötselområdet Viggen är att:

- Återskapa/förbättra de goda fiskbara bestånden med flodkräftor som fanns fram tills 1980-talet.
- Hindra illegala utplanteringar av signalkräftor (*Pacifastacus leniusculus*) till området
- Hindra spridning av kräftpest (*Aphanomyces astaci*)
- Informationsspridning om kräftor och spridning av kräftpest
- Ha en stabil och tillfredsställande vattenkvalité
- Ha en stabil vattenföring i de rinnande vattendragen
- Det skall finnas tillräckligt med bon och gömslen
- Fortsatt tradition med kräftfiske efter flodkräftor men med tydliga råd och rekommendationer t.ex. minimimått om 10 cm för hanar och 10,5 cm för honor.
- Återintroducera/stödutplantera/flytta kräftor
- Årligen inventera flodkräftbestånden
- Årlig inrapportering av kräftfisket till fvo
- Påverka Hedemora kommun med en översyn på driften av det kommunala reningsverket i Nordansjö.
- Stödja och samarbeta med Länsstyrelsen och Hedemora kommun med arbetet med att ringa in punktkällor för fosforförluster samt arbeta fram konkreta åtgärder för att minska näringsbelastningen på Viggensjöarna.
- Fortsatt biotopvård
- Provfiske och sumpningar med flodkräftor vid strategiska viktiga lokaler, t e x vid Stora Dammsjön
- Intensivfiske efter de illegalt utplanterade signalkräftorna vid Stora Dammsjön. Informationsspridning vid Stora Dammsjön för att förhindra ytterligare illegal flyttning av signalkräftor från Stora Dammsjön till Viggen
- Provfiska Lindammen samt undersöka förekomst av signalkräftor i bäcken från Stora Dammsjön.
- Minska gödnings effekter på Södra och Norra Viggen

- Tillsammans med länsstyrelsen bilda ett skyddsområde för flodkräftor
- Enligt undersökningarna 1990 av Viggen vattenflora fram kom att det förekommer arter som framförallt förekommer i näringsfattiga sjöar vid Viggensviken, troligen orsakat av små källflöden. Det är möjligt att biotoperna inte blivit lika påverkade av gödnings effekterna i denna del av sjön. Undersöka biotoper för flodkräftor i denna del av sjön samt undersöka möjligheten att koncentrera biotopvårdande åtgärder till Viggensviken.
- Bekämpning av Viggens vassbälte med vassklippningsaggregatet.
- Fortsatt Minkjakt
- Fortsatt fiska kräftor, men gör det med eftertanke.
- Se till att det finns en ”kräftfri” zon nedströms Dammen vid ”Daniels”, för att förhindra att signalkräftor och flodkräftor på sikt kommer i kontakt med varandra. Detta för att förhindra ett tänkbart utbrott av kräftpest som kan spridas uppströms i systemet.
- Undersöka möjligheten att utnyttja dammar, kalkbrott mm. som ligger i Viggens omgivning för odling av flodkräftor, med avelsdjur från Viggen. Krävs tillstånd av Länsstyrelsen.

Tomas Jansson
Oktober 2009
Tel 054 - 54 56 18
www.hush.se/s
www.astacus.org